

ಮುಸೌಂಜಿ ರಾಣಿ ಜಾಜಿ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜಾಜಿ ಸಂಜೆ ಸುಂದರಿ. ಔಷಧೀಯ ಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಜಾಜಿಯನ್ನು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

■ ಉಮಾ ವೇಣುರು

ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊಗ್ಗು ಬಿಂದು ಘಮಘಮ ಸುಗಂಧ ಸೂಸುವ ಹೂವು ಜಾಜಿ. ಮಾದಕ ಕಂಪಿನ ಜೊತೆ ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ನಸುಗುಲಾಬಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುವ ಜಾಜಿ ಹೂವಿನ ತವರು ಭಾರತ.

ಚಪ್ಪರದ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿ ಬಳ್ಳಿ ರೀತಿ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಪೊದೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾಜಿಗಿಡ ಕಡುಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ಪುಟ್ಟಪುಟ್ಟ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 'ಜಾಸ್ಮಿನಮ್ ಅಫಿಸಿನೇಲ್' (jasminum officinale) ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜಾಜಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಚೇಟಿಕಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಸಂಧ್ಯಾ ಪುಷ್ಪ, ಸುಮನ, ರಾಜಪುತ್ರಿ, ಮನೋಹರ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಜಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ- ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ, ಹಿಮಾಲಯ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಜಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಿಷಸ್, ಅಮೆರಿಕ, ಜಾವಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ (ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ವರೆಗೆ) ಜಾಜಿ ಹೂ ಬಿಡಲು ಸಕಾಲ. ಇದರ ಗಿಡ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಗಿಡದ ಕಾಂಡ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಧದ ಜಾಜಿ ಬರೀ ಗಿಡವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟರೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಗಿಡವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಗಿಡದ ತುಂಬ ಬಿಡುವ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹೂವು ಹಸುರು ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಮೊಸರು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರದ ತುಂಬ ಘಮಲನ್ನು ಹರಡುತ್ತಾ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಾಜಿ ಹೂವನ್ನು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ (ಪರ್ಫ್ಯೂಮ್) ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಔಷಧೀಯ ಗುಣ

'ಜಾಜಿ ಹೂವು ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಬೇರು, ಕಾಂಡ, ಎಲೆ, ಹೂವು ಎಲ್ಲವೂ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳ ಆಗರ. ಗಾಯ ಗುಣಮಾಡಲು, ತಲೆಹೊಟ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ, ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಜಾಜಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಯುರ್ವೇದ ತಜ್ಞೆ ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ.

'ಜಾಜಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಗಾಯ ಬೇಗನೆ ಮಾಯುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾಸಿಕ

ಸ್ತಾವ ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಜಾಜಿ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಕಾಳುಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ' ಎಂದು ಜಾಜಿಯ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಅವರು.

ಇನ್ನೂ ಹಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಜಾಜಿ ರಾಮಬಾಣ.

- ಕಣ್ಣುಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಿಂದು ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯ. ಕಣ್ಣು ಉರಿ ಆದಾಗ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಜಿ ಹೂವಿನ ರಸವನ್ನು ಹಾಕಿ ನೆನೆಸಿ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಉರಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟುಗಳಾದಾಗ ಎಲೆಯ ರಸ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ತಲೆಹೊಟ್ಟು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣುಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಗಿದು ತಿಂದರೆ ಬೇಗನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮೈಮೇಲೆ ಕಡಿತ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಜ್ಜೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಜಾಜಿ ಹೂವಿನ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಾಜಿ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯ ಕುಡಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ವರದ ತೀವ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಜಾಜಿ ಹೂವಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಉಲ್ಲಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in